

Nr 32

Kungl. Maj:ts proposition angående vissa organisations- och anslagsfrågor inom finansdepartementets verksamhetsområde; given Stockholms slott den 3 mars 1972.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden, föreslå riksdagen att bifalla de förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. STRÄNG

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen läggs fram förslag om överföring till kammarkollegiet av de uppgifter som f. n. handläggs inom statskontorets fondbyrå. I samband härmed föreslås vissa förändringar i kammarkollegiets organisation. Vidare behandlas organisationen av mynt- och medaljtillverkningen.

Slutligen läggs fram förslag till medelsanvisning för budgetåret 1972/73 till kammarkollegiet, statskontoret och myntverket.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 mars 1972.

Närvarande: Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena WICKMAN, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, NILSSON, LUNDKVIST, ODHNOFF, MOBERG, BENGTTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON, FELDT.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter *vissa organisations- och anslagsfrågor inom finansdepartementets verksamhetsområde och anför.*

I prop. 1972: 1 (bil. 9) har vissa anslag under sjunde huvudtiteln tagits upp med beräknade belopp i avvaktan på att beredningen av en del organisatoriska frågor kunde avslutas. De berörda anslagen framgår av följande sammanställning.

Anslag	Prel. beräknat belopp
Kammarkollegiet	4 000 000
Statskontoret	31 400 000
Mynt- och justeringsverket: Förvaltningskostnader	5 263 000
Mynt- och justeringsverket: Nyanskaffning av vissa maskiner m. m.	450 000

Jag anhåller att nu få ta upp dessa frågor.

Organisations- och anslagsfrågor rörande kammarkollegiet och statskontoret

Inledning

När statskontoret ombildades år 1961 i samband med omorganisationen av den statliga rationaliserings- och revisionsverksamheten (prop. 1960: 126, SU 1960: 107, rskr 1960: 282) överfördes de funktioner som inte ansågs förenliga med den nya verksamheten till andra myndigheter. I avvaktan på ytterligare utredning fick emellertid de uppgifter som fullgjordes inom statskontorets fondbyrå, främst medelsförvaltning i fråga om en rad anslag och fonder på riksstaten samt förvaltning av do-

nationsfonder, kvarligga. Fondbyrån knöts alltså provisoriskt till det nya statskontoret.

En organisationskommitté som hade tillsatts år 1960 avlämnade år 1963 en promemoria med principförslag beträffande fondbyråns arbetsuppgifter. Promemorian remissbehandlades. Den 29 juni 1964 bemyndigade Kungl. Maj:ts chefen för finansdepartementet att tillkalla en utredningsman för att vidare utreda frågan om den framtida förläggningen av de arbetsuppgifter som ankom på statskontorets fondbyrå. Vid fullgörandet av utredningsuppdraget skulle utredningsmannen ta under övervägande organisationskommitténs ovannämnda promemoria och remissyttrandena däröver. Förutsättningarna för utredningen ändrades emellertid år 1967 genom statsmakternas principbeslut om organisationen av det statliga redovisningsväsendet och revisionen (prop. 1967: 79, SU 1967: 82, rskr 1967: 194). Beslutet ledde bl. a. till att en redovisningscentral och ett revisionskontor inrättades vid statskontoret och förlades till fondbyrån.

Utredningsmannen¹, som antog namnet Fondbyråutredningen, har den 2 november 1971 avgett betänkandet (SOU 1971: 82) Förvaltning av fonder i staten.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 maj 1970 tillkallade chefen för finansdepartementet en sakkunnig med uppdrag att se över kammarkollegiets uppgifter och organisation. Den sakkunnige skulle samråda med fondbyråutredningen. Den sakkunnige² har i oktober 1971 avgett betänkandet (Ds Fi 1971: 16) Kammarkollegiet — redogörelse för översyn av kammarkollegiets uppgifter och organisation.

Efter gemensam remiss har yttranden över betänkandena avgetts av socialstyrelsen, kammarkollegiet, statskontoret, riksrevisionsverket, byggnadsstyrelsen, lantbruksstyrelsen, kommerskollegium, bostadsstyrelsen, fullmäktige i riksbanken resp. riksgäldskontoret, budgetutredningen, delegationen för lokalisering av statlig verksamhet, Sveriges kreditbank, Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO) och Tjänstemännens Centralorganisations statstjänstemannasektion (TCO-S).

Nuvarande uppgifter och organisation

Statskontorets fondbyrå

Fondbyråns verksamhet består huvudsakligen av administrativa funktioner av kameral och juridisk natur. Verksamheten omfattar två huvudgrupper av ärenden, nämligen dels utbetalning av beviljade anslag till ett antal myndigheter och andra mottagare, dels förvaltning av fonder av olika slag. Dessutom svarar fondbyrån för statskontorets remissyttrandanden i frågor som rör dessa ärendegrupper.

¹ Avdelningchefen Sven Ivar Ivarsson.

² Överdirektören Paul Tammelin.

De fonder som förvaltas av fondbyrån hänför sig till tre huvudgrupper:

a) *statens kapitalfonder*, som omfattar statens *utlåningsfonder* (fiskerilånefonden, allmänna studielånefonden etc.), fonden för *låneunderstöd* (självavvecklande lånerörelse), fonden för statens *aktier* samt statens *pensionsfonder*,

b) *diversemedelsfonder*, dvs. fonder som inte anses utgöra del av statens kapital och som består av medel som för särskilda ändamål avsatts på statsregleringsfonden, samt

c) *donationsfonder*, dvs. medel som av enskilda överlämnats till staten för att tillgodose särskilda ändamål.

Fondbyrån består av — förutom redovisningscentral (RC) och revisionskontor (RK) — tre sektioner, nämligen ombudsmannasektionen, kameralsektionen och kyrkofondssektionen. Därjämte finns ett kansli. Sedan den 1 juli 1968 är ett expertråd om tre personer knutet till statskontoret med uppgift att vara rådgivande i frågor om medelsplacering.

Antalet anställda vid fondbyrån uppgick vid ingången av budgetåret 1971/72 till totalt 48, varav 11 utgjorde handläggande personal. Personalen vid RC och RK utgör drygt hälften av de anställda.

Kammarkollegiet

Kammarkollegiet är central myndighet huvudsakligen för ärenden av fastighets- eller kameralrättslig natur eller som angår vissa allmänna intressen eller avser kyrklig egendom. Kollegiet är dessutom bevakningsmyndighet för civila myndigheter i fråga om fordran, som tillkommer staten, och granskningsmyndighet i fråga om stämpelskatt, arvsskatt och gåvoskatt.

I kollegiets uppgifter ingår bl. a. att föra det allmännas talan i vattenmål och i mål om ersättning eller inlösen enligt naturvårdslagen. Kollegiet handlägger även frågor om den kommunala och kyrkliga indelningen, den prästerliga tjänsteorganisationen, prästers och kyrkomusikers avlöning samt rennärningen. Vidare har kollegiet vård och inseende över viss statlig och annan fast egendom. Kollegiets advokatfiskalskontor (kammaradvokatfiskalsämbetet) har att bl. a. bevaka det allmännas rätt i ärenden som angår allmänna arvsfonden.

Chef för kammarkollegiet är en generaldirektör. Kollegiet är organiserat på fyra byråer, ett advokatfiskalskontor och ett arkivkontor. Chef för byrå är ett kammarråd. Ledamöter av kollegiet är generaldirektören och de fyra kammarråden.

Advokatfiskalskontoret har en i vissa avseenden självständig ställning i förhållande till kammarkollegiet i övrigt.

Kollegiets totala personal uppgår f. n. till 58, varav 36 utgör handläggande personal. Advokatfiskalskontoret, vars juristpersonal är indelad på fyra avdelningar, har 25 tjänstemän. Byråerna har 3 à 5 tjänstemän vardera inkl. kammarrådet.

Fondbyråutredningen

Fondbyråutredningens ställningstagande i huvudfrågan innebär att huvuddelen av de arbetsuppgifter som nu åvilar fondbyrån inkl. redovisningscentral och revisionskontor sammanhållna bör föras över till kammarkollegiet. Utredningen motiverar sin ståndpunkt med att fondförvaltningen utgör en administrativ specialitet för vilken det bör finnas en organisatorisk hemvist i statsförvaltningen. Den fondförvaltande enheten bör fungera som ett centrum för fondförvaltningsfrågor och genom utredningar, rådgivning samt initiativ till åtgärder främja den statliga fondförvaltningen i sin helhet. Utsikterna till en sådan effektivisering skulle väsentligt minska, om man slog sönder fondbyrån och spred ut förvaltningsuppgifterna på myndigheterna. Statskontorets fondbyrå bedöms vara alltför liten för att utgöra en fristående enhet.

Kammarkollegiet skall enligt utredningens förslag även följa den fondförvaltning som sker vid andra myndigheter. En effektivisering bör innefatta aktiva åtgärder, t. ex. slopande av fonder, förslag till placeringsregler och övertagande av fondförvaltning från andra myndigheter. Målen för kammarkollegiets verksamhet inom detta område bör sålunda enligt utredningen vara att svara för en rationell ekonomisk förvaltning av de statliga kapitalfonder, placerade diversemedelsfonder och donationsfonder, som överlämnats till kollegiets förvaltning, samt att verka för att fondförvaltningen inom staten som helhet ordnas på ett ändamålsenligt och från ekonomiska synpunkter tillfredsställande sätt. För placeringsverksamheten bör målet vara att åstadkomma en tillfredsställande direkt avkastning av tillgångarna under samtidigt beaktande av deras värdebeständighet.

Beträffande förvaltningen av donationsfonder föreslår fondbyråutredningen två alternativ. Bakom båda alternativen ligger tanken att en rationell och resultatintriktad enhet för fondförvaltningen bör skapas. Enligt utredningens mening bör fonderna bära sina förvaltningskostnader.

De organisatoriska alternativen är antingen inrättandet av en särskild stiftelse för förvaltningen av donationsfonderna eller förvaltning genom en fondbyrå i kammarkollegiet som i frågor om placeringsverksamheten bistås av ett särskilt placeringsråd. I valet mellan alternativen är fondbyråutredningen inte beredd att klart förorda alternativet med en placeringsstiftelse utan föreslår att ansvaret för placeringsverksamheten läggs på kammarkollegiet.

Huvudparten av de diversemedelsfonder som endast utgörs av bokföringstitlar föreslås ligga hos kammarkollegiet. Detta avser sådana titlar där Kungl. Maj:t fattar beslut om dispositionen av medel. Beträffande de diversemedelsfonder däremot där en nämnd (motsvarande)

fattar beslut om medelsdisposition föreslås att resp. nämnd genom sin redovisningscentral handhar redovisningen.

Beträffande de diversemedelsfonder som är räntebärande placerade föreslås att placeringsverksamheten sker i samma ordning som kommer att gälla för förvaltningen av donationsfonderna.

Utredningen delar in statens kapitalfonder i två grupper, nämligen FR-fonder och R-fonder. Fondbyråns arbete med FR-fonder innebär *förvaltning och redovisning*, medan arbetet med R-fonderna inskränker sig till enbart en enkel *redovisning*. Utredningen föreslår att FR-fonderna och en del av R-fonderna skall kvarligga hos den till kammarkollegiet överförda fondbyrån. Beträffande några R-fonder föreslås att redovisningen överförs till de myndigheter som förvaltar resp. fond, dvs. handhar kontakt med låntagare m. m.

F. n. handläggs ärenden om ersättning till företagare som drabbats av kostnader och förluster på grund av paratyfus inom fondbyrån. Dessutom handläggs där frågor om utbetalning av statsbidrag bl. a. till vissa större sjukhus. Dessa ärenden bör föras över till kammarkollegiet.

Den granskning av reseräkningar som f. n. fullgörs inom fondbyrån bör inordnas i den nya redovisningsorganisationen på så sätt att den RC som resp. myndighet tillhör kommer att svara för erforderlig granskning.

Överföringen av fondbyrån till kammarkollegiet föreslås ske den 1 juli 1972.

Chefen för fondbyrån, som tjänstgjort som expert i utredningen, har avgett särskilt yttrande och därvid framfört att en lösning av fondbyråns organisatoriska plats i statsförvaltningen i första hand bör ernås genom skapandet av en fristående enhet. Skulle hinder föreligga för en sådan lösning, bör en organisatorisk anknytning till kommerskollegium närmast övervägas.

Utredningen om kammarkollegiet

Utredningen om kammarkollegiet har samrått med fondbyråutredningen och funnit en överföring av fondbyråns uppgifter till kammarkollegiet lämplig.

De uppgifter i fråga om administrationen av systemet för samdistributionsrabatt till dagstidningar som nu handhas av statskontoret bör enligt utredningen föras över till kammarkollegiet. Vidare bör kollegiet anlitas såsom remissinstans för vissa ärendegrupper, som nu remitteras till riksrevisionsverket från statsdepartementen.

I fråga om kollegiets nuvarande uppgifter föreslås att möjligheten för andra statliga myndigheter att anlita kollegiets advokatfiskalskontor för advokatuppdrag skall underlättas. Kollegiet bör också sprida in-

formation inom statsförvaltningen om sin möjlighet att åta sig sådana uppdrag.

Beträffande kammarkollegiets organisation föreslås att de fyra nuvarande små byråerna sammanslås till en avdelning under ledning av ett av kammarråden, som tillika är avdelningschef. Avsikten härmed är bl. a. att vinna utjämning av fluktuationer i arbetsbelastningen samt genomsnittligt kortare genomloppstid för ärenden.

Den otidsenliga konstruktionen med kammaradvokatfiskalsämbetet som part och kammarkollegiet som beslutsinstans i vissa ärenden föreslås avskaffad. Advokatfiskalsämbetet bör integreras fullständigt i kollegiet.

Remissyttrandena

Fondbyråutredningens förslag

Fondbyråutredningens allmänna synpunkter på målsättningen för fondförvaltningen delas i allt väsentligt eller lämnas utan erinran av samtliga remissinstanser. *Riksrevisionsverket* pekar särskilt på de aktiva åtgärder som enligt utredningen bör vidtas av den nya fondbyrån för att successivt förbättra fondförvaltningen inom staten som helhet och för att avveckla vissa fonder med hänsyn till inträffade förändringar i de förutsättningar som ursprungligen gällde för fonderna.

Utredningens uppfattning att de arbetsuppgifter som f. n. ligger på fondbyrån bör föras över till kammarkollegiet delas eller lämnas utan erinran av alla remissinstanser utom två. *TCO-S* anser att åtskilliga skäl talar för att en fristående enhet bör skapas av den nuvarande fondbyrån. Eventuellt bör frågan utredas ytterligare med hänsyn till i annat sammanhang framförda tankar om skapande av ett statens finansverk. Även *kommerskollegium* anser att en fristående enhet i första hand bör övervägas. Om denna lösning inte väljs, bör den nuvarande ordningen bibehållas.

Kammarkollegiet anmäler viss tvekan inför redovisningscentralens och revisionskontorets överförande men konstaterar att det synes lämpligt att bibehålla ett organisatoriskt samband mellan fondbyrån och redovisningscentralen. *Delegationen för lokalisering av statlig verksamhet* prövar f. n. förutsättningarna för ytterligare omlokalisering av central statlig verksamhet som är förlagd till Stockholm. I den händelse kammarkollegiet skulle beröras vore det naturligt att anknyta fondbyråns redovisningscentral och revisionskontor till annan myndighet. Genomförandet av en eventuell omlokalisering torde emellertid bli aktuellt först under andra hälften av 1970-talet, varför nämnda förhållande inte bör hindra att man nu tar ställning till förslagen.

Omfattningen av den fondförvaltande verksamheten kan komma att påverkas av de förslag *budgetutredningen* avser att lägga fram, men en-

ligt utredningen bör detta inte hindra ett genomförande av föreslagen omorganisation.

Kammarkollegiet, statskontoret och riksrevisionsverket anser att redovisningscentralen och revisionskontoret inte bör ingå i fondbyrån utan utgöra fristående enheter direkt under verksledningen i kammarkollegiet.

Samtliga berörda myndigheter — *socialstyrelsen, byggnadsstyrelsen, lantbruksstyrelsen och bostadsstyrelsen* — accepterar förslaget att överta redovisningsfunktionen för vissa kapital- och diversemedelsfonder från fondbyrån. *Socialstyrelsen* och *lantbruksstyrelsen* föreslår en överföring till kammarkollegiet av vissa fondförvaltande resp. redovisande uppgifter som f. n. handhas av dessa myndigheter.

Kammarkollegiet, statskontoret, fullmäktige i riksbanken och SACO tillstyrker att kammarkollegiet svarar för placeringen av donationsfonderna och räntebärande diversemedelsfonder i samarbete med placeringsrådet. *Kreditbanken* framhåller att det av utredningen uttalade önskemålet om en mera effektiv och rationell förvaltning av donationsfonderna och de räntebärande diversemedelsfonderna bäst kan tillgodoses, om man i största möjliga utsträckning utnyttjar den sakkunskap och den intima kontakt med penning- och kapitalmarknaden, som finns i en affärsbanks fond- och notariatavdelningar men som svårigen kan byggas upp inom en myndighet.

Förslag av utredningen om kammarkollegiet

De remissinstanser som uttalat sig i frågan har ingen erinran mot att statskontorets uppgifter i samband med systemet för samdistributionsrabatt till dagstidningar överförs till kammarkollegiet.

Kammarkollegiet, statskontoret, riksrevisionsverket och lantbruksstyrelsen noterar i positiva ordalag utredningens förslag att möjliggöra för kammarkollegiet att i vidgad utsträckning ta emot advokatuppdrag från andra myndigheter.

De förslag utredningen lägger fram om organisatoriska förändringar vid kammarkollegiet accepteras av i stort sett samtliga remissinstanser. *Statskontoret* biträder dock ej förslaget att kammarkollegiets byråer sammanslås till en avdelning med hänvisning till att den eftersträlvade flexibiliteten kan uppnås på annat sätt.

Kammarkollegiet, TCO-S och SACO framhåller att fondbyråns personal i stor utsträckning är anställd som extra eller mot arvode och för fram önskemål om översyn av anställningsförhållandena inom fondbyrån.

Eftersom arbetsbelastningen vid fondbyrån är hög vid tiden för budgetårsskiftet, ifrågasätter *TCO-S* om inte en eventuell överföring av fondbyrån till kammarkollegiet kan ske per den 1 mars.

Departementschefen

Frågan om den organisatoriska inplaceringen av statskontorets fondbyrå i statsförvaltningen har varit under utredning under drygt tio års tid. Fondbyråutredningen anser att det finns behov av en sammanhållen enhet för fondförvaltningen i staten och att denna enhet bör vara förlagd till en myndighet till vilken man då också knyter en redovisningscentral. Eftersom fondbyrån bedöms vara alltför liten för att utgöra en fristående enhet har utredningen kommit fram till att de uppgifter som ankommer på fondbyrån med redovisningscentral och revisionskontor bör föras över till kammarkollegiet. Utredningen om kammarkollegiet instämmer i förslaget. Remissinstanserna tillstyrker med ett par undantag den föreslagna överföringen. För egen del anser jag det vara en fördel om de uppgifter som fullgörs inom fondbyrån kan skiljas från statskontoret, som bör koncentrera sig på de mål verket har att fullfölja i egenskap av statsförvaltningens rationaliseringsorgan. Med hänsyn till karaktären på fondbyråns och kammarkollegiets verksamheter synes dessa väl kunna förenas. Jag förordar därför att den föreslagna överföringen av ifrågakommande uppgifter kommer till stånd.

Fondbyråutredningen diskuterar två alternativa förslag beträffande formerna för placeringsverksamheten. Enligt det förordade alternativet skall kammarkollegiet överta placeringsverksamheten i samarbete med det råd för placeringsfrågor som f. n. är knutet till statskontoret. Utredningen anser att det får vara en verkställighetsfråga om den fondförvaltande myndigheten, med bibehållet myndighetsansvar, vill uppdra åt en bank att ombesörja vissa av förvaltningsuppgifterna, t. ex. notariatförvar eller placeringsfunktionen. Till grund för sådana avgöranden får ligga sedvanliga lönsamhetsbedömningar.

De remissinstanser som tagit upp frågan tillstyrker fondbyråutredningens förslag. Kreditbanken framhåller dock att önskemålet om en mera effektiv och rationell förvaltning av fonderna bäst kan tillgodoses om man i största möjliga utsträckning utnyttjar den sakkunskap som finns i en affärsbanks fond- och notariatavdelning.

Enligt min mening bör kammarkollegiet svara för placeringsverksamheten i enlighet med nu gällande principer. Rådet för placeringsfrågor bör alltså knytas till kammarkollegiet. Jag anser emellertid att frågan om att föra över uppgifter på hithörande område till bank bör ägnas fortsatt uppmärksamhet. Jag avser att senare ta upp denna fråga för Kungl. Maj:t. I detta sammanhang får också frågan om att belasta resp. fond med förvaltningskostnaderna tas upp.

Även när det gäller överföringar i övrigt mellan olika myndigheter av uppgifter i samband med fondförvaltningen eller statsbidrags- och ersättningsärenden, som fondbyråutredningen förordat eller som aktualiserats vid remissbehandlingen, återkommer jag i annat sammanhang.

I fråga om överföring eller förändringar av uppgifter för kammarkollegiet har utredningen om kammarkollegiet föreslagit att administrationen av samdistributionsrabatten för dagstidningar förs över från statskontoret till kammarkollegiet, att kollegiet i stället för riksrevisionsverket bör anlitas som remissinstans i vissa ärenden och att kammarkollegiet bör ges möjlighet att i större utsträckning än f. n. åta sig advokatuppdrag för andra myndigheter.

Jag är inte beredd att nu förorda någon förändring beträffande administrationen av samdistributionsrabatten, varför denna uppgift åtminstone t. v. bör ligga kvar på statskontoret. De andra förslagen kommer jag att ta upp i annan ordning.

De organisatoriska förändringar som utredningen om kammarkollegiet föreslagit innebär dels att den självständiga ställning i förhållande till kammarkollegiet i övrigt som advokatfiskalskontoret f. n. i vissa avscenden har, bör upphöra, dels att de nuvarande byråerna förs samman under en gemensam chef. Jag förordar att dessa ändringar genomförs. När det gäller fondbyrån anser jag i likhet med vissa remissinstanser att redovisningscentralen och revisionskontoret inte bör ingå i fondbyrån utan utgöra fristående enheter direkt under verkschefen.

De förordade organisatoriska förändringarna bör genomföras den 1 januari 1973. Jag avser att senare anmäla de författningsändringar som blir erforderliga till följd härav.

Med hänsyn till att jag förordat att en ny enhet tillskapas i stället för de fyra byråerna bör en ordinarie tjänst med beteckningen r som chef för enheten inrättas i utbyte mot en av tjänsterna för kammarråd.

Beträffande avtalsbara anställnings- och arbetsvillkor avser jag att ge statens avtalsverk det förhandlingsuppdrag som behövs.

Kungl. Maj:t bör inhämta riksdagens bemyndigande att vidta de övergångsåtgärder som behövs för att genomföra förslagen.

Under återopande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

- 1) godkänna de av mig förordade organisatoriska förändringarna rörande kammarkollegiet och statskontoret,
- 2) bemyndiga Kungl. Maj:t att vid kammarkollegiet inrätta en ordinarie tjänst för chef för enhet med beteckningen r,
- 3) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de övergångsåtgärder som behövs med anledning av omorganisationen.

Kammarkollegiet

1970/71 Utgift	3 247 951
1971/72 Anslag	3 965 000
1972/73 Förslag	6 575 000

	1971/72	Beräknad ändring 1972/73	
		Kammarkollegiet	Departementschefen (inkl. överföringar 1.1. 1973)
Personal			
Handläggande personal	36	+ 1	+ 15
Övrig personal	22	+ 3	+ 41
	58	+ 4	+ 56
Anslag			
Avlöningar	3 569 000	+ 600 000	+ 1 914 500
Sjukvård	8 000	+ 1 000	+ 4 000
Resesättningar	56 000	+ 1 500	+ 8 000
därav utrikes resor	(1 000)	(—)	(—)
Lokalkostnader	169 000	+ 128 500	+ 195 500
Kostnad för datamaskintid	—	—	+ 473 000
Expenser	163 000	— 34 000	+ 15 000
därav engångsutgifter	(50 000)	(— 40 000)	(— 40 000)
	3 965 000	+ 697 000	+ 2 610 000

Kammarkollegiet och statskontoret har i föreskriven ordning avgett anslagsframställningar för budgetåret 1972/73 avseende resp. verks område. Därefter har båda verken i sina remissyttranden över betänkandena av fondbyråutredningen och utredningen om kammarkollegiet kompletterat anslagsframställningarna.

Kammarkollegiet

1. Löne- och prisomräkning m. m. 534 000 kr.
2. Arbetsbelastningen på arvsfondsavdelningen är sedan en följd av år betydande, vilket haft till följd att ärendenas avgörande fördröjts. En förstärkning behövs med en advokatfiskalstjänst och en kontorsbiträdes-tjänst (+ 119 710 kr.).
3. En överföring av fondbyrån till kammarkollegiet innebär en ökning av kammarkollegiets personal med ca 50 personer. Den administrativa sektionen bör därför förstärkas med en kanslistjänst och en tjänst för allmänna kontorsgöromål (+ 78 000 kr.).
4. Medelsbehovet i övrigt minskar med 34 000 kr.

Statskontoret (avseende statskontorets fondbyrå)

För redovisningscentralen och revisionskontoret krävs en förstärkning av resurserna i takt med att antalet anslutna myndigheter ökar. För budgetåret 1972/73 erfordras en förstärkning av redovisningscentralen med en handläggare och fyra assistenter/biträden och av revisionskontoret med en handläggare och en assistent (+ 297 000 kr.). Vidare ökar kostnaderna för datamaskintid m. m. med 630 000 kr.

Vid kameralsektionen behövs ytterligare en handläggare och ett biträde till följd av ökad ärendebelastning (+ 91 000 kr.).

Anslagsbehovet för fondbyrå under budgetåret 1972/73 skulle därmed enligt statskontorets beräkningar uppgå till 4 020 000 kr.

Departementschefen

I det föregående har jag förordat att de uppgifter som f. n. handläggs inom statskontorets fondbyrå förs över till kammarkollegiet fr. o. m. den 1 januari 1973. Det till följd härav ökade medelsbehovet för kammarkollegiet beräknar jag för budgetåret 1972/73 till 1 905 000 kr. Jag har därvid beräknat medel för bl. a. ytterligare två handläggare och fem biträden vid redovisningscentralen och revisionskontoret. De av kammarkollegiet begärda personalförstärkningarna har jag också räknat medel för.

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kammarkollegiet* för budgetåret 1972/73 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 6 575 000 kr.

Statskontoret

Statskontoret är central förvaltningsmyndighet för rationaliseringsverksamheten inom statsförvaltningen i den mån denna uppgift inte ankommer på annan myndighet. I verkets uppgifter ingår bl. a. att ta initiativ till och utföra rationaliseringsundersökningar, att utbilda personal för rationaliseringsverksamhet och att genom rådgivning verka för förenklingar och kostnadsbesparingar inom statsförvaltningen. Verket svarar vidare för samordning i fråga om anskaffning och utnyttjande av datamaskiner inom statsförvaltningen samt förvaltar statens datamaskinfond. Statskontoret är chefsmyndighet för datamaskincentralen för administrativ databehandling.

Statskontoret leds av en styrelse. Chef för statskontoret är en generaldirektör som även är styrelsens ordförande. Denne har närmast under sig en överdirektör. Enligt instruktionen är verket organiserat på fyra utredningsavdelningar, en planerings- och utbildningsavdelning och en administrativ byrå. Härutöver finns en fondbyrå, som är provisoriskt knuten till verket. I denna ingår fr. o. m. budgetåret 1969/70 tills vidare en redovisningscentral och ett revisionskontor.

Kungl. Maj:t har den 11 december 1970 medgivit att statskontoret, inom ramen för gällande tjänsteförteckning, försöksvis organiseras på fem enheter, nämligen en enhet för utredningar, en enhet för utbildning, en enhet för planering, en enhet för datamaskinfondförvaltning och en enhet för administration.

Antalet budgeterade helårsbefattningar vid statskontoret var vid in-

gången av budgetåret 1971/72 304, varav 187 för handläggande personal.

Statskontoret tillhör de myndigheter som deltar i utrednings- och försöksverksamheten med programbudgetering inom statsförvaltningen. Följande programindelning gäller t. v. för statskontoret.

1. Rationalisering
2. Utbildning och information
3. Samordning av ADB

Programmen skall underindelas så långt möjligt i projekt och i övrigt med hänsyn till de krav som den interna budgeten ställer. Programindelningen omfattar ej fondbyråns verksamhet.

Statskontorets verksamhet under programmen 1—3 finansieras från ett förslagsanslag benämnt Statskontoret. Av de avgifter som inflyter till statens datamaskinfond skall anslaget tillgodoföras ett belopp som svarar mot de kostnader för program 3 som avser administrationskostnader för datamaskinfonden. Beloppet skall redovisas som uppbördsmedel under anslaget.

Statskontoret

1970/71 Utgift	20 543 217
1971/72 Anslag	25 105 000
1972/73 Förslag	30 950 000

(1 000-tal kr.)

Program/verksamhet	1970/71	1971/72	1972/73 Beräknar	
			Statskontoret	Departementschefen
Rationalisering	17 866	19 116	21 558	22 773
Utbildning och information	2 626	3 209	3 778	3 726
Samordning av ADB	1 518	2 725	4 585	4 618
Driften av datamaskinläggningen vid karolinska sjukhuset	3 209	—	—	—
Fondbyrån	2 700	2 669	4 020	1 965
Summa kostnader	27 919	27 719	33 941	33 082
Avgår:				
Intäkter under anslaget	4 647	2 101	2 130	2 132
Bidrag från andra myndigheter m. m.	2 729	513	—	—
Summa anslag/utfall	20 543	25 105	31 811	30 950

Programmet Rationalisering

Programmet Rationalisering representerar den helt dominerande delen av statskontorets verksamhet. Inom detta program skiljer statskontoret i sin anslagsframställning på bl. a. projekt och konsultation. Projekt

omfattar sådana utredningar som på grund av innehålls- och tidsmässig omfattning och med hänsyn till storleken av de beräknade kostnaderna bör särredovisas. Till konsultation hänförs bl. a. remissverksamhet och sådan mindre omfattande utredningsverksamhet som sammanhänger med besvarandet av direkta förfrågningar från myndigheter.

Under budgetåret 1970/71 bedrevs sammanlagt 76 utredningsprojekt. De största projektgrupperna vad gäller antalet arbetsdagar har under budgetåret 1970/71 avsett rättsväsende och kriminalvård m. m., landsstaten m. m. och den statliga personaladministrativa verksamheten.

Under budgetåret 1969/70 började Statskonsult AB sin verksamhet. Företaget erhöll från starten vissa uppdrag från statskontoret. Under budgetåret 1970/71 har ersättning för utfört arbete utbetalats med 1,7 milj. kr. Som jämförelse kan nämnas att statskontorets totala kostnader för konsultarvoden under budgetåret uppgått till 5,4 milj. kr.

Det största uppdraget till Statskonsult har avsett projektet rörande centralt bilregister. I övrigt har Statskonsult medverkat i bl. a. projekten rörande rättsväsendets informationssystem, informationssystem för bibliotek samt personaladministrativt informationssystem.

Statskontoret förutser inte någon större förändring av verksamhetens inriktning. Generellt gäller således att utredningarna främst skall inriktas på projekt av horisontell-funktionell typ eller eljest berörande flera myndigheter.

Det enda större nya projekt som planeras för budgetåret 1972/73 är en utredning rörande utveckling av komplexa informationssystem i förvaltningen.

Förslaget under programmet innefattar också en odisponerad resurs på totalt 2 737 000 kr., som skulle stå till verksledningens förfogande. Denna reserv är avsedd att tas i anspråk dels för projekt som nu ej kan förutses, dels för vissa projekt som preliminärt studerats och som kan bli aktuella under budgetåret 1972/73.

Arbetet inom planeringsenheten kommer budgetåret 1972/73 att inriktas på färdigställandet av en första mer fullständig långsiktig rationaliseringsplan för statsförvaltningen. En förstärkning av de personella resurserna är enligt statskontoret angelägen för fullgörande av denna uppgift.

Miljökontrollutredningen har i skrivelse den 3 november 1971 hemställt att för budgetåret 1972/73 ett belopp om 2,1 milj. kr. ställs till förfogande för utvecklingsarbete avseende automatisk databehandling av viss information på miljövårdsområdet. Statskontoret har förklarat sig berett att medverka i utvecklingsarbetet. Utredningen har bedömt att denna systemutveckling i första hand bör avse information rörande anläggningar och imissioner från anläggningar som varit föremål för ärendehandläggning enligt miljöskyddslagen eller motsvarande författningar samt modellförsök syftande till databehandling av information rörande

samband mellan vissa kemiska ämnen och deras effekter på biologiskt material.

Programmet Utbildning och information

Verksamheten inom programmet Utbildning och information avser utbildning av personal för rationaliseringsverksamhet samt information om rationaliseringsverksamheten och dess resultat. Till programmet hänförs även biblioteks- och dokumentationstjänst.

Kursverksamheten inom programmet bedrivs i form av dels centrala kurser i rationaliseringstekniska ämnen, dels s. k. myndighetsanpassad utbildning, varvid utbildningsinsatserna ofta har samband med av statskontoret föreslagna rationaliseringsåtgärder. Antalet deltagardagar (produkten av antalet deltagare och kursdagar) utgjorde budgetåret 1970/71 ca 8 960. Härtill kommer utbildning av utredningsaspiranter och annan utbildning av egen personal.

Under budgetåret 1972/73 föreslås en ökning av kursverksamheten. Förslaget innebär dels fortsatt utbyggnad av kurser för myndighetsanställd personal, dels en ökning av internutbildningen. Vidare föreslås en ökning av konsultationen i utbildningsfrågor. Informationsverksamheten föreslås fr. o. m. budgetåret 1972/73 innefatta utgivning av en extern kvartalstidskrift som skall täcka ämnesområdet administrativ rationalisering i offentlig förvaltning. Utöver löne- och prisomräkning uppgår kostnaden för den föreslagna utökningen av verksamheten till totalt 263 000 kr.

Programmet Samordning av ADB

Verksamheten under programmet gäller statskontorets instruktionsenliga uppgifter att svara för samordning i fråga om anskaffning och utnyttjande av datamaskiner inom statsförvaltningen samt att förvalta statens datamaskinfond.

För budgetåret 1972/73 inriktas verksamheten, jämsides med upphandlingen och den löpande förvaltningen av datamaskinfonden, på projekt inom ramen för de medel som beräknas för samordning av statliga informationssystem. Resursökningen uppgår till totalt 1,3 milj. kr. och avser dels ett samlingsprojekt — i vilket bl. a. ingår registrering och identitetsnumrering av juridiska personer — dels inrättande av en dokumentationscentral samt utarbetande av säkerhetsnormer för ADB.

Verksamheten vid fondbyrån

Verksamheten vid fondbyrån har redovisats i det föregående. Anslagsbehovet för budgetåret 1972/73 har anmälts under anslaget Kammarkollegiet.

Personalfrågor

	1970/71	1971/72	1972/73 ² Beräknar	
			Stats- kontoret	Departements- chefen
Personal¹				
Handläggande personal	170	187	180	180
Övrig personal	101	117	84	84
	271	304	264	264

¹ Omräknat till helårsbefattningar. Personal vid datamaskinanläggningen vid karolinska sjukhuset har ej medräknats.

² Personal vid fondbyrån har ej medräknats.

Statskontoret beräknar att ett genomförande av dess förslag rörande verksamhetens omfattning budgetåret 1972/73 innebär att personalen behöver förstärkas med sammanlagt fem tjänstemän, varav fyra handläggare och en assistent. Programmet Rationalisering minskas med sex handläggare. Programmet Samordning av ADB ökas med tio handläggare och en assistent.

Departementschefen

Min beräkning av det totala medelsbehovet under anslaget framgår av programsammanställningen för statskontoret.

Jag godtar statskontorets förslag beträffande verksamheten under programmet Rationalisering. Jag har dessutom under programmet beräknat medel för statskontorets medverkan i miljökontrollutredningens projekt för systemutveckling avscende bl. a. information om anläggningar som varit föremål för behandling enligt miljöskyddslagen. Jag har uppskattat kostnaden för statskontorets insatser till totalt 1,6 milj. kr., varav 500 000 kr. bör finansieras genom anspråktagande av den tidigare redovisade odisponerade reserven.

Under programmet Utbildning och information har jag räknat med en resursförstärkning för den externa kursverksamheten, för konsultation i utbildningsfrågor och för informationsverksamheten. Utgivningen av den föreslagna kvartalstidskriften om administrativ rationalisering bör t. v. ske försöksvis.

Under programmet Samordning av ADB har statskontoret föreslagit en väsentlig förstärkning av statskontorets resurser för fortsatt arbete med de projekt som rör samordning av statliga informationssystem. Jag förordar den av statskontoret föreslagna ökningen under programmet. Statskontorets arbete bör bedrivas i nära samråd med den under hösten 1971 tillsatta datasamordningskommittén.

Jag har i det föregående förordat att verksamheten vid fondbyrån

inkl. redovisningscentralen och revisionskontoret förs över från statskontoret till kammarkollegiet fr. o. m. den 1 januari 1973. Medelsberäkningen för verksamheten vid fondbyrån avser därför endast första hälften av budgetåret 1972/73.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statskontoret* för budgetåret 1972/73 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 30 950 000 kr.

Organisations- och anslagsfrågor rörande myntverket

Inledning

Enligt statsmakternas beslut (prop. 1971: 164 och 165, NU 1971: 49 och 50, rskr 1971: 355 och 356) skall de uppgifter som f. n. ankommer på avdelningarna för mått- och vikt resp. ädelmetallkontroll vid mynt- och justeringsverket föras över till statens provningsanstalt den 1 juli 1972. Chefen för industridepartementet avser att senare anmäla frågan om hur bl. a. justeringsverksamheten och ädelmetallkontrollen organisatoriskt skall inpassas i provningsanstalten.

Mynt- och justeringsverket har med skrivelse den 8 februari 1972 överlämnat förslag till organisation för verksamheten i övrigt, dvs. mynt- och medaljtillverkningen. Vidare har verket överlämnat en promemoria med kompletterande anslagsberäkningar m. m. för budgetåret 1972/73.

Nuvarande organisation

Mynt- och justeringsverket är central förvaltningsmyndighet med uppgift att tillverka mynt och medaljer, handha kontroll av ädelmetallarbeten, verkställa probering av ädelmetaller och bestämning av ädelmetallhalten, leda justeringsväsendet, handlägga ärenden om mått och vikt samt utföra justeringar.

Chef för mynt- och justeringsverket är en myntdirektör. Verket är uppdelat på fem avdelningar, nämligen en för mått och vikt, en för kontroll av ädelmetallarbeten, en för tillverkning av mynt och medaljer, en för administrativa ärenden och en för kamerala ärenden.

Antalet anställda vid mynt- och justeringsverket är f. n. 125, varav 27 utgör handläggande personal.

Mynt- och justeringsverkets organisationsförslag

Mynt- och justeringsverket har uppdragit åt Statskonsult AB att utarbeta förslag till organisation för mynt- och medaljtillverkningen.

Förslaget är tänkt att ligga till grund för verkets organisation fr. o. m.

den 1 juli 1972. Lokalfrågor m. m. medför emellertid att omorganisationen inte kan genomföras fullt ut förrän i samband med den av statsmakterna beslutade flyttningen till Eskilstuna.

Sedan avdelningarna för mått och vikt samt för kontroll av ädelmetallarbeten avskilts återstår vid mynt- och justeringsverket, i det följande benämnt myntverket, en avdelning för mynt och medaljer, en administrativ avdelning och en kameral avdelning.

Verket föreslår att verksamheten i stället organiseras på fyra enheter, nämligen en avdelning för verktyg och medaljer, en avdelning för mynttillverkning, ett laboratorium och en administrativ avdelning.

Vidare föreslås att en styrelse inrättas för att biträda myntdirektören och dennes ställföreträdare vid vissa beslut av investeringskaraktär, vid externa kontakter, långsiktsplanering etc. Styrelsen bör representera ekonomisk och teknisk kompetens samt statlig förvaltning.

Inom ramen för tillgängliga resurser bör myntverket ges möjlighet att utföra arbeten på uppdragsbasis. Som exempel nämns affärsmässig tillverkning av sigill, utländska mynt, poletter etc.

Det nya myntverket beräknas sysselsätta 65 personer, varav sex utgör handläggande personal.

Departementschefen

Jag biträder myntverkets förslag till ny organisation såtillvida att verksamheten under myntdirektören organiseras på angivna fyra enheter. Omorganisationen bör genomföras successivt och vara fullt genomförd i och med verkets flyttning till Eskilstuna.

Jag har ej något att erinra mot att myntverket inom ramen för sina resurser ges möjlighet att bedriva affärsmässig uppdragsverksamhet. Intäkterna från uppdragsverksamheten bör redovisas på driftbudgetens inkomstsida under en titel benämnd Inkomst av myntning m. m.

Myntverkets förslag till bemanning innebär en ökning av antalet sysselsatta inom mynt- och medaljtillverkningen jämfört med dagsläget. Jag är inte beredd att förorda att en personalökning sker.

Beträffande avtalsbara anställnings- och arbetsvillkor avser jag att ge statens avtalsverk det förhandlingsuppdrag som behövs.

Under återropande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att godkänna den av mig förordade organisationen av mynt- och medaljtillverkningen.

Myntverket: Förvaltningskostnader

1970/71 Utgift	14 550 556
1971/72 Anslag	15 263 000
1972/73 Förslag	2 955 000

¹ Anslaget Mynt- och justeringsverket: Förvaltningskostnader.

	1972/73 Beräknar	
	Myntverket	Departementschefen
Personal		
Handläggande personal	6	6
Övrig personal	59	46
	65	52
Anslag		
Lönekostnader	12 294 000	2 352 000
Sjukvård	9 000	9 000
Reseersättningar	15 000	14 000
därav utrikes resor	(10 000)	(8 000)
Lokalkostnader	357 000	357 000
Maskiner, instrument och diverse materialier	150 000	150 000
Omkostnader för myntutväxling	19 000	19 000
Expenser	56 000	56 000
	2 900 000	2 957 000
Uppbördsmedel		
Bränsle och lyse	2 000	2 000
	2 898 000	2 955 000

¹ Kostnaderna för myntdirektören och de fyra enhetscheferna ej inräknade.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 2 955 000 kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Myntverket: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1972/73 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 2 955 000 kr.

Myntverket: Nyanskaffning av vissa maskiner m. m.

1970/71 Utgift	1 236 941	Reservation	253 754
1971/72 Anslag	1 450 000		
1972/73 Förslag	350 000		

¹ Anslaget Mynt- och justeringsverket: Nyanskaffning av vissa maskiner m. m.

Från anslaget bestrids utgifter för anskaffning av maskiner och apparater till myntverket.

Myntverket

För nyanskaffning av utrustning m. m. krävs 350 000 kr.

Departementschefen

Jag biträder myntverkets förslag. Den behållning som vid utgången av budgetåret 1971/72 finns på reservationsanslaget Mynt- och juste-

ringsverket: Nyanskaffning av vissa maskiner m. m. bör föras över till förevarande anslag. Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att till *Myntverket: Nyanskaffning av vissa maskiner m. m.* för budgetåret 1972/73 under sjunde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 350 000 kr.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet

Britta Gyllensten